

De kapel op Begraafplaats Adelbert.

FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

Beheerder Jan Steffens (r.) geeft uitleg aan bestuurders Caroline Cazemier, Anja Krabben en Hans Kleipool.

FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

REPORTAGE 'Adelbert is mooiste kerkhof van Nederland'

Honderdjarige begraafplaats is springlevend

Begraafplaats Adelbert bestaat honderd jaar maar dat is geen reden om stil te staan. De begraafplaats biedt bezoekers en wandelaars de gelegenheid om tot tot rust te komen, maar moet in de ogen van de vele vrijwilligers ook een levendige plek zijn.

Arthur de Mijtenaere
a.de.mijtenaere@mediahuis.nl

Bloemendaal ■ Een wandeling op de begraafplaats aan de Denneweg leidt tot momenten van bezinning langs de keurig in het gelid staande grafstenen. Op die stenen prijken soms namen van bekende families, zoals de Breninkmeijers of de familie Eichholtz. Maar er liggen ook beroemde schrijvers, onder wie Godfried Bomans, Louis Ferron en Renate Dorrestein.

Ook valt een voetbal, van het merk Derbystar, op naast het graf van profvoetballer Piet Huijg, wiens naam nog voortleeft door de Haarlemse sportwinkel in de Cronjéstraat. De bal ligt keurig netjes

bij het graf: nooit heeft iemand het in zijn hoofd gehaald er een trap tegen te geven.

Ter gelegenheid van het honderdjarige bestaan van dit kerkhof, door sommigen de mooiste begraafplaats van Nederland genoemd, heeft Anja Krabben op verzoek van het bestuur een klein boekje over de geschiedenis geschreven. Het is een alleraardigst boekje voor wie meer dingen wil weten over dit stukje Bloemendaal-se geschiedenis.

De begraafplaats is ooit ontworpen door de beroemde landschap-architect Leonard Springer, die deze opdracht kreeg hoewel hij zelf niet katholiek was. Nog een beroemde naam: de 'Franse bakstenenbouwer' Dom Bellot ontwierp de fraaie kapel op de begraafplaats.

Achthoekige vorm

De kapel mag van buiten bescheiden in omvang lijken, het gebouw is door de achthoekige vorm, de fraaie tegelvloer en het glas in lood erg mooi. De Nieuwe Haarlemsche Courant noemde de kapel in 1926 een 'prachtstuk architectonisch werk'. 'Een kapel zoals er in menig opzicht niet veel andere kerkhoven in de omtrek en zelfs in ons land bezitten.' Onder de kroonluchter zijn de tegels bewust zo neergelegd, dat tijdens een dienst de grafkist precies in het midden kan staan.

De kapel is sinds de coronajaren elke dag open, vertelt voorzitter Caroline Cazemier van het bestuur van de begraafplaats. Van 11.00u tot 16.00 uur kan iedereen naar binnen, wat tegenwoordig bij rooms-katholieke kerken in Nederland

een uitzondering is. Bezoekers kunnen een kaarsje aansteken of er even rustig bij gaan zitten.

Het bestuur stelt de kapel zo vaak mogelijk open. Zo houdt de Theresiaschool hier vieringen, komen de bewoners van woongemeenschap De Ark er voor hun weeksluitingen en repeteert de Gregoriaanse Kring er regelmatig. Ook is de kapel in gebruik bij mensen, die hun dierbare familielid elders laten cremieren maar de dienst in Bloemendaal willen houden. Jaarlijks vinden er ongeveer vijftig uitvaarten plaats.

Het bestuur heeft meer plannen, vertelt Caroline Cazemier over de toekomst van de begraafplaats. Zo wordt nagedacht over een natuur-begraafplaats om stoffelijke overblijfselen met alleen natuurlijke materialen ter aarde kunnen be-

stellen. Ook moet er dit jaar, op 22 oktober, een gedenksteen komen voor kinderen die naamloos ter aarde zijn besteld.

Bijzonder aan de begraafplaats, met negenhonderd bezette plekken, is dat alles draaiende wordt gehouden door een goed werkend leger van zo'n veertig vrijwilligers. Het zijn gastheren en gastvrouwen om uitvaarten te begeleiden en er is een onderhouds ploeg voor al het groen. Een verdienstelijk werkje, want het hakhout van de bomen vindt gretig aftrek in de buurt. Voor het zware werk en het onderhoud van de graven, is een hoveniersbedrijf ingehuurd.

Lege graven

Op de begraafplaats zijn zo'n elfhonderd plekken, waardoor er meer dan genoeg lege graven zijn. Nieuwe doden zijn welkom, maar nabestaanden geven tegenwoordig vaak de voorkeur aan een crematie. Volgens beheerder Jan Steffens van de begraafplaats ook 'omdat ze de familie niet willen belasten met de zorg van het graf'. Na het verlopen van de eerste huurperiode van de grond van twintig jaar moeten de nabestaanden voor een verlenging opnieuw betalen.

Als een graf na twintig jaar wordt geruimd, betekent dit niet dat de stoffelijke resten Adelbert verlaten. De resten belanden op het kerkhof in een verzamelgraf, vroeger een knekelput genoemd maar verzamelgraf klinkt wat vriendelijker.

Eenmaal ter aarde besteld op Begraafplaats Adelbert, betekent voor iedereen dat de eeuwige rust is aangebroken.

Herfst op de begraafplaats.

FOTO ANJA KRABBEN

Jan Steffens bij het graf van zijn voorganger.

FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

Beheerder Jan Steffens zoekt na 21 jaar opvolger

Jan Steffens is voor iedereen een vertrouwd gezicht op de begraafplaats. De inwoner van Santpoort-Zuid is een supervrijwilliger en al sinds 21 jaar al actief op Begraafplaats Adelbert.

Als je met hem over de begraafplaats loopt, zet hij zo nu en een gietje of een plantenbak recht. Hoveniersklussen behoren niet tot zijn taken, maar hij vindt het slordig als voorwerpen op de begraafplaats schots en scheef staan.

Eind zeventig

Steffens is eind zeventig en hij hoopt dat voor hem snel een opvolger komt. 'Wie wil er niet zo vaak mogelijk over deze prachtige begraafplaats lopen en tegelijkertijd nuttig en goed werk verrichten', vraagt hij zich hardop af. Hij is een regelaar en komt bijna elke dag om ergens van puntjes op de i te zetten. Vanzelfsprekend heeft hij veel contacten met nabestaanden en uitvaartondernemers om alles vlekkeloos te laten verlo-

pen. Als de verhoudingen in een familie gespannen zijn, kunnen de stoelen tijdens de dienst in de kapel zo worden neergezet dat de nabestaanden elkaar niet hoeven aan te kijken. Een goede beheerder moet met zulke gevoeligheden weten om te springen.

Derde in rij

Opmerkelijk is dat hij in de eeuw dat de begraafplaats bestaat pas de derde beheerder in rij is. De vorige twee 'opzichters' waren F.P. Bersee (1889-1967) en Harry Kroon (1931-2015). Beide heren hebben op op Adelberg hun 'beaarding' gekregen en ook Steffens beseft dat hij niet het eeuwige leven heeft.

Als we over de begraafplaats lopen komen we op een stil plekje, aan het eind van het terrein. Een grafnummer is geplaatst en Steffens weet dat hij hier zijn laatste rustplaats gaat vinden. Bij een bankje, kan de familie nog even zitten en mijmeren.

Toosje wordt na vele decennia in ere gehouden

Bij het zien van een kindergraf kan de adem even in de keel stikken. Aan het graf van Toosje op het kerkhof, zij heeft geleefd van 1931 tot 1935, zit een mooi verhaal. Het graf is te herkennen aan een cherubijnkopje en een foto in emaille van het meisje.

Het medaillon. FOTO ANJA KRABBEN

De foto is behoorlijk aangeast door de tijd maar het meisje leeft nog voort in de herinnering, zo blijkt uit het verhaal van haar broer John van der Beek. Van der Beek is nu ruim tachtig en weet te vertellen dat zij volgens hun moeder 'een vrolijk kind' was. John van der Beek kwam na haar ter wereld, wat een troostvol moment was voor zijn moeder. Na het verlies van Toosje had zij een periode in een thuis gezeten om alles

te verwerken.

Ook de ouders van Toosje, overleden in 1983 en 1991, liggen op de begraafplaats. Haar broer John van der Beek gaat dat voorbeeld niet volgen. Als oorlogsveteraan wil hij zijn zielenrust vinden op de veteranen-begraafplaats in Soest.